

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C/84/2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2010 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C/84/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„I.A. Žaloba 24 C/84/2007 bola podaná dňa 21. 02. 2007 na Okresnom súde Bratislava II sp. zn.: 58 C/36/2007, ale vec bola postúpená na Okresný súd Bratislava I ako miestne príslušnému súdu.

I.B. Prvostupňový súd uznesením 24 C/84/2007-36 rozhodol bez verejného prerokovania veci, zákonná sudkyňa M. vec odbila uznesením zo dňa 21. 02. 2008.

I.C. Sťažovateľ sa odvolal obratom dna 06. 03. 2008 a odvolací súd uznesením 7 Co/26/2008 zo dňa 29. 7. 2009 rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil.

I.D. Sťažovateľ podal sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní, pretože aj chybné rozhodnutie a vynútené odvolacie konanie je možné považovať za zbytočné prieťahy a obťažovanie sťažovateľa ale aj odvolacieho súdu. Sťažnosť podaná dňa 15. 03. 2009 zostala bez reakcie – bez odpovede predsedu súdu.

I.E. Preto sťažovateľ podal sťažnosť na nečinnosť predsedu okresného súdu predsedovi Krajského súdu a to dňa 12. 09. 2009. Sťažovateľ sa opäť nedočkal nápravy a odpovede. V súdnom spise sa okrem odmietnutia podania nenachádza nič iné, napríklad ani po 3-rokoch od podania žaloby v spise chýbajú vyjadrenia odporcov. Okresný súd Bratislava I už chronicky prejavuje odpor k činnosti.“

Kedže napadnuté konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené, sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„II.A. Okresný súd Bratislava I porušuje základné práva D. B. v konaní 24 C/84/2007 garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.

II.B. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I konať bez ďalších prieťahov a rozhodnúť spravodlivo, objektívne a nezávisle v lehote 3 mesiace od dňa doručenia nálezu Ústavného súdu.

II.C. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I zaplatiť satisfakciu vo výške 10.000 Eur v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu.

II.D. V prípade pokračujúcich prietahov v konaní 24 C/84/2007 si D. B. môže nárokovať satisfakciu za pokračujúce prietahy vo výške 20.000 Eur, po dátume 22. 06. 2010.

II.E. Zákonná sudkyňa JUDr. Z. M. je povinná sa ospravedlniť písomne v lehote 15 dní od dňa doručenia nálezu D. B. za chybné rozhodnutie 24 C/84/2007-36 a za spôsobené prietahy v konaní.“

Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

1. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie nároku sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu vo veci sp. zn. 24 C/84/2007, ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prieťahy a porušené jeho označené práva. Konkrétne ide o súdny spor na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom sťažovateľ žaluje policajných vyšetrovateľov, prokurátorov a generálneho prokurátora Slovenskej republiky,

pričom konanie sa začalo 21. februára 2007 doručením žaloby Okresnému súdu Bratislava II, ktorý vec postúpil na prerokovanie miestne a vecne príslušnému okresnému súdu. Sťažovateľ v predmetnej veci 16. marca 2009 uplatnil sťažnosť na priet'ahy v konaní u predsedu okresného súdu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Okresný súd spolu s vyžiadaným súdnym spisom predložil ústavnému súdu aj túto chronológiu procesných úkonov:

„Dňa 21. 02. 2007 bol Okresnému súdu Bratislava II doručený návrh na začatie konania v právnej veci navrhovateľa: MUDr. D. B., proti odporcovi: 1. JUDr. P. Ž. (Generálna prokuratúra Slovenskej republiky), 2. JUDr. V. H. (Okresná prokuratúra Bratislava IV) a bol zapísaný pod sp. zn. 58 C 36/2007. Dňa 01. 03. 2007 bola predmetná vec postúpená tunajšiemu súdu a bola zapísaná pod sp. zn. 24 C 84/2007. Dňa 15. 05. 2007 bol predmetný spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi. Dňa 03. 07. 2007 súd uznesením č. k. 24 C 84/2007-29 vyzval navrhovateľa na odstránenie väd návrhu na začatie konania. Dňa 16. 07. 2007 doručené podanie navrhovateľa. Dňa 21. 02. 2008 súd uznesením č. k. 24 C 84/2007-36 návrh odmietol. Dňa 07. 03. 2008 doručené odvolanie navrhovateľa. Dňa 23. 04. 2008 doručené podanie odporcu v 2. rade. Dňa 04. 06. 2008 súd adresoval žiadosť o súčinnosť Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, Okresnej prokuratúre Bratislava IV. Dňa 15. 07. 2008 doručené podanie navrhovateľa. Dňa 23. 07. 2008 bol predmetný spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie.

Dňa 29. 07. 2009 súd uznesením č. k. 7 Co 26/2008-52 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dňa 18. 08. 2009 bol predmetný spis vrátený tunajšiemu súdu. Dňa 19. 10. 2009 pokyn na doručenie rozhodnutia odvolacieho súdu účastníkom konania. Dňa 16. 09. 2009 doručené podanie navrhovateľa. Dňa 21. 12. 2009 doručené podanie navrhovateľa. Dňa 14. 04. 2010 pokyn na vyrubenie súdneho poplatku.“

Ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu navyše zistil, že okrem uvedených procesných úkonov okresný súd 3. mája 2010 zaslal sťažovateľovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania.

Ústavný súd zistil, že po odrátaní doby, počas ktorej sa súdny spis nachádzal v odvolacom konaní na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), napadnuté konanie na okresnom súde prebieha necelé 2 roky. Berúc do úvahy uvedené zistenie, ako aj s prihliadnutím na charakter sporu (návrh na ochranu osobnosti vedený v súvislosti so subjektívnou nespokojnosťou sťažovateľa s priebehom ním vyvolaného trestného konania) ústavný súd nepovažoval postup okresného súdu za taký, ktorý by mohol byť východiskom na vyvodenie záveru o príčinnej súvislosti s možným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Ústavný súd berúc do úvahy priebeh napadnutého konania poukazuje najmä na to, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v označenom konaní napriek tomu, že dosiaľ nezaplatil súdny poplatok za návrh na začatie konania.

Ústavný súd v súvislosti s nezaplatením súdneho poplatku sťažovateľom konštatuje, že v sporovom konaní je zaplatenie súdneho poplatku vecnou podmienkou konania. Súdny poplatok je splatný podaním návrhu, pričom splatnosť poplatku nie je podmienená výzvou konajúceho súdu na jeho zaplatenie. Táto skutočnosť vyplýva z § 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká

podaním návrhu, a z § 8 citovaného zákona, podľa ktorého je súdny poplatok splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Následkom nezaplatenia súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 uvedeného zákona je výzva konajúceho súdu na zaplatenie súdneho poplatku, obsahom ktorej je aj poučenie o dôsledkoch jeho nezaplatenia, ktorým je zastavenie konania.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ ani po viac ako troch rokoch trvania napadnutého konania nezaplatil súdny poplatok za návrh na začatie konania splatný jeho podaním, ústavný súd sťažnosť namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z tohto dôvodu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Pokiaľ sa sťažovateľ domáha vyslovenia výroku, že *„Zákonná sudkyňa JUDr. Z. M. je povinná sa ospravedlniť písomne v lehote 15 dní od dňa doručenia nálezu D. B. za chybné rozhodnutie 24 C/84/2007-36 a za spôsobené prietahy v konaní“*, ústavný súd konštatuje, že nie je oprávnený ukladať sudcom všeobecných súdov povinnosť písomne sa ospravedlniť účastníkom konania, pričom v danom prípade sťažovateľom označené *„chybné rozhodnutie 24 C/84/2007-36“* okresného súdu bolo už napokon preskúmané v odvolacom konaní, keď krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 26/2008 z 29. júla 2009 napadnuté uznesenie okresného súdu z 21. februára 2008 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ na základe riadneho opravného prostriedku dosiahol nápravu už v konaní pred všeobecným súdom, čo vylučuje vzhľadom na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 i. f. ústavy) ingerenciu z jeho strany.

Ústavný súd na základe uvedeného sťažnosti v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa vrátane žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010